

Dit is de 5^e editie van KBO Nieuws in 2015, met een selectie van het nieuws op www.kbo.nl

Wilt u reageren op de artikelen? U kunt ons mailen via uniekbo@uniekbo.nl

#KBOgeld

- [Werken na AOW-leeftijd? Bescherming valt weg!](#)
- [Constructief gesprek met directeur-generaal Belastingdienst](#)

#KBOthuis

- [Ergotherapie voor mensen met dementie geeft resultaat](#)
- [Unie KBO spant zich in voor passende zorg in de laatste levensfase](#)

#KBOdigitaal

- [Reactie minister Plasterk op onderzoek Unie KBO naar ouderen en internet](#)
- [Brede dienstverlening banken noodzakelijk](#)

#KBOveilig

- [Ook financiële uitbuiting is ouderenmishandeling](#)
- [Veiligheidsmonitor 2014: wat zijn de cijfers voor ouderen?](#)

Verenigingsnieuws en meer

- [Oproep: mag uw verhaal in de media?](#)
- [‘Crisisteam’ voor Belastinginvullers](#)
- [Unie KBO wil meer invloed op zorgverzekeraars](#)
- [Werkt u mee aan gezondheid ouderen? Vul de vragenlijst in!](#)

Werken na AOW-leeftijd? Bescherming valt weg!

Op 12 maart behandelde de Tweede Kamer het wetsvoorstel over werken na de AOW-gerechtigde leeftijd. De Unie KBO onderschrijft de doelstelling om belemmeringen weg te nemen voor werken na de AOW-gerechtigde leeftijd. Het voorstel leidt echter tot grote verslechtering van de juridische bescherming van AOW-gerechtigden! We waarschuwen de Kamer.

Werken na het bereiken van de AOW-leeftijd is niet altijd een vrije keuze voor ouderen, maar financiële noodzaak. De Raad van State wijst hier ook op. Met name geldt dit voor AOW-gerechtigden met een onvolledige AOW die niet in aanmerking komen voor aanvullende bijstand (AIO) omdat ze een klein vermogen hebben. Vooral voor deze groep ouderen is het belangrijk dat zij meer zekerheden krijgen dan nu wordt voorgesteld in het wetsvoorstel. Verschillende Kamerleden noemden dit ook in hun bijdragen aan het debat.

Ontslag, ziekte en reorganisatie

In onze brief aan de Tweede Kamer gaan we nader in op drie onderdelen van het wetsvoorstel: verplicht ontslag bij het bereiken van de AOW-leeftijd, doorbetaling van loon bij ziekte en ontslag bij reorganisaties.

Dit zijn onze standpunten:

- De Unie KBO vindt het jammer dat er geen einde komt aan het verplichte ontslag.
- De Unie KBO pleit voor een loonbetalingsverplichting bij ziekte van een jaar (52 weken) voor AOW-gerechtigden.
- De Unie KBO vindt dat bij reorganisaties AOW-gerechtigden hetzelfde behandeld moeten worden als andere werknemers.

‘Verbetering’?

Tijdens het debat zijn een aantal amendementen en moties ingediend. Helaas zal het wetsvoorstel hierdoor niet ingrijpend veranderen. Er is alleen een ‘verbetering’ voorgesteld op het punt van de duur van de loondoorbetaling bij ziekte. Carola Schouten (ChristenUnie) en Roos Vermeij (PvdA) willen bij amendement een overgangsregeling om het recht op loondoorbetaling bij ziekte voor AOW-gerechtigden te verlengen van 6 naar 13 weken en Henk Krol (50PLUS) wil deze termijn bij amendement verlengen tot 26 weken.

Meer informatie

- [Stemming over de wet is op dinsdagmiddag 17 maart; een update zetten we op \[www.kbo.nl\]\(http://www.kbo.nl\).](#)
- [Lees hier de brief die de Unie KBO op 5 maart 2015 naar de Tweede Kamer stuurde.](#)
- [De amendementen zijn te vinden op de website van de Tweede Kamer.](#)

Constructief gesprek met directeur-generaal Belastingdienst

De jaarlijkse belastingaangifte is voor veel senioren ingewikkeld. Onze Belastingservice Ouderenbonden helpt daarbij. Op 10 maart kreeg Peter Veld, de directeur-generaal Belastingdienst, tekst en uitleg over onze service. Manon Vanderkaa, directeur Unie KBO: “We voerden een constructief gesprek over het digitaal aangifte doen en de problemen die onze vrijwilligers daarbij tegenkomen. De Belastingdienst en de Unie KBO werken samen aan oplossingen.”

Deze weken is het topdrukte bij onze Belastingservice Ouderenbonden. Veel van onze 2.730 invullers gaan nu op bezoek bij senioren thuis. Vorig jaar begeleidden zij maar liefst 125.000 aangiften. De succesvolle Belastingservice Ouderenbonden wordt al jaren gecoördineerd vanuit de Unie KBO. Gestart samen met de Belastingdienst is het al 15 jaar een veilige en betrouwbare hulpdienst voor en door ouderen.

Huisbezoek

Hoe gaat dat in de praktijk? Dat weet je pas als je mee loopt. Dan hoor je de vragen en verwachtingen en zie je soms ook beperkingen die ouderen hebben bij het doen van hun belastingaangifte. We namen op 10 maart Peter Veld daarom mee op een huisbezoek in Wychen. Hij sprak daar met de vrijwilligers en met ouderen die hulp kregen bij hun aangifte. Wat gaat er goed, waar lopen ze nog tegenaan?

Systemen verbeteren

De digitalisering van belastingaangifte stelt de service voor uitdagingen. Met goede digitale vaardigheden wordt het proces eenvoudiger en transparanter. Maar dan moeten de systemen wel goed werken. Manon Vanderkaa: “In de afgelopen weken was het aangiftesysteem van de Belastingdienst, door verschillende oorzaken, instabiel. Inmiddels is de stabiliteit sterk verbeterd. Wel is er hierdoor een achterstand opgetreden bij de Belastingservice Ouderenbonden en hebben onze invullers nog veel vragen. We hadden hierover een constructief gesprek met Peter Veld.”

Ergotherapie voor mensen met dementie geeft resultaat

De heer Th. Van der Bom van Ergotherapie Nederland overhandigt het onderzoeksrapport aan Unie KBO-directeur Manon Vanderkaa

Ergotherapie bij mensen met dementie thuis heeft positieve effecten. Unie KBO kreeg een onderzoek uitgereikt. Uit dit onderzoek blijkt dat bij mensen met dementie 3 tot 4 maanden na start van de behandeling de kwaliteit van leven en mentale gezondheid toeneemt. Dit geldt voor zowel de dementerende oudere als voor de mantelzorger(s).

Uit [dit onderzoek](#) blijkt dat bij mensen met dementie op korte termijn - 3 tot 4 maanden na start van de behandeling - de kwaliteit van leven en mentale gezondheid van zowel de

dementerende oudere als zijn mantelzorger toeneemt. De zelfredzaamheid van dementiepatiënten neemt toe door ergotherapie. Ze hebben minder hulp nodig bij hun dagelijkse activiteiten. Een logisch gevolg daarvan is dat de mantelzorger van de patiënt wordt ontlast. Mantelzorgers houden meer tijd over voor zichzelf en kunnen na de tips van de ergotherapeut beter omgaan met hun dementerende partners. Niet alleen de mantelzorger wordt ontlast, de patiënt heeft na interventie door de ergotherapeut ook minder professionele zorg nodig.

Daling

Ouderen die worden behandeld door de ergotherapeut maken naderhand minder gebruik van ziekenhuiszorg, verpleeghuiszorg en van andere specialisten zoals fysiotherapie en huisartsen. De dalingen zijn het grootst bij verpleeghuiszorg. Het gebruik van thuiszorg neemt wel toe, omdat opname in het verpleeghuis wordt uitgesteld.

[Klik hier om het onderzoeksrapport te downloaden](#)

Unie KBO spant zich in voor passende zorg

Hoe bereiken we in Nederland dat mensen in de laatste periode van hun leven passende zorg krijgen, die past bij hun wensen? Vorige week verscheen het KNMP-rapport *Niet alles wat kan, hoeft*. De Unie KBO werkte intensief mee aan het tot stand komen van dit belangrijke rapport.

Wanneer houdt medisch ingrijpen op zinvol te zijn? Staan arts en patiënt voldoende stil bij de kwaliteit die het leven voor de patiënt heeft na een voorgenomen behandeling? Gaat hun gesprek ook over de beperkingen die de behandeling kan opleveren voor het functioneren en de kwaliteit van leven? En over de vraag of zo'n behandeling nog realistisch is?

Overbehandelen

Vaak worden deze vragen onvoldoende besproken en kiezen hulpverlener en patiënt voor de weg van verder behandelen, constateert een stuurgroep met vertegenwoordigers van patiënten, artsen, verpleegkundigen, ouderen en oudere migranten in het rapport [Niet alles wat kan, hoeft](#). Zij beschrijven in het rapport de mechanismen die deze overbehandeling veroorzaken, met als gevolg een tekort aan aandacht voor de kwaliteit van leven en voor andere keuzes dan doorbehandelen.

Nog een wereld te winnen

Unie KBO directeur Manon Vanderkaa vindt passende zorg in de laatste levensfase van heel groot belang. "Hoe kunnen we in Nederland bereiken dat mensen in de laatste periode van hun leven geen behandelingen meer krijgen die hen eerder schaden dan baten? Vooral een te eenzijdige medische blik, bezuinigingen en onvoldoende betrokkenheid op de waarden en wensen van ouderen, bedreigen de kwaliteit van de laatste levensfase. Er is namelijk nog een wereld te winnen op het gebied van kwaliteit van sterven van ouderen."

- [Kijk hier](#) naar een video-interview met Manon Vanderkaa over het onderwerp
- In het rapport staat onder meer hoe overbehandeling kan worden teruggedrongen. [Klik hier](#).

Reactie minister Plasterk op onderzoek Unie KBO

Het onderzoek van de Unie KBO over internet en ouderen heeft de politiek niet onberoerd gelaten. Hanke Bruins Slot (CDA) stelde direct na het verschijnen van het rapport schriftelijke Kamervragen over de onderzoeksuitkomsten. Minister Plasterk gaf zijn reactie.

Uit de cijfers van het onderzoek blijkt dat een torenhoog aantal van 1,2 miljoen senioren geen toegang tot internet heeft. De helft daarvan, 600.000, zal zelfs nooit meer online gaan. De Unie KBO pleit voor een vangnet bij onder meer de overheid, banken en de belastingdienst voor de 600.000 ouderen die nooit meer zullen gaan internetten. Bovendien is er een betere ondersteuning nodig van de groep senioren zonder internet, die er nog wél mee willen beginnen.

Hanke Bruins Slot stelde er schriftelijke Kamervragen over. Minister Plasterk heeft deze uitgebreid beantwoord. De Unie KBO bestudeert de antwoorden. We dringen er bij de overheid en dienstverlenende organisaties op aan om een vangnet te houden voor deze grote groep ouderen.

- De Kamervragen en de antwoorden van de minister zijn [hier](#) te lezen op de website van de Unie KBO.
- Hanke Bruins werkte destijds al mee aan de bekendmaking van ons rapport over ouderen en internet. [Klik hier voor een video.](#)

Brede dienstverlening banken noodzakelijk

Uit onderzoek van de Unie KBO is gebleken dat ruim 1,2 miljoen senioren geen gebruik maken van internet. Denk aan internetbankieren. Wat gebeurt er als bankzaken alleen nog maar online geregeld kunnen worden? Een recent voorbeeld stelt ons niet gerust.

De Unie KBO ontving onlangs een melding van een dame van negentig jaar oud.

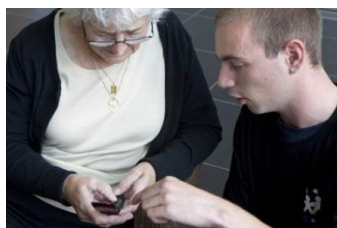
De periodieke servicekosten van haar woning worden verhoogd. Deze mevrouw heeft geen toegang tot internet en wil dat ook niet. Aanpassing van het bedrag van deze periodieke overschrijving kan bij haar bank, de ING bank, uitsluitend online. De periodieke overschrijving kan wel telefonisch of via een ING-kantoor ingetrokken worden. Maar dan moet er wel een nieuwe periodieke overschrijving komen, wat uitsluitend mogelijk is via internetbankieren. Het is voor deze mevrouw op dit moment dus onmogelijk om het bedrag aan te passen, waardoor zij niet maandelijks het juiste bedrag kan overmaken.

Bovenstaand voorbeeld onderstreept het pleidooi van de Unie KBO: **banken moeten blijven kijken naar een bredere manier van dienstverlening dan alleen via het internet.** De Unie KBO heeft het probleem van de periodieke betalingen inmiddels bij de ING onder de aandacht gebracht en is in afwachting van een reactie van de bank.

Uit onderzoek van de Unie KBO blijkt dat, als alle bankzaken alleen nog maar digitaal verlopen, 53% van de ouderen zonder internet niet meer weet hoe een rekening betaald moet worden. Wij blijven banken hierop wijzen.

Ook financiële uitbuiting is ouderenmishandeling

De Unie KBO maakt zich zorgen over de naar schatting 30.000 ouderen die jaarlijks financieel worden misbruikt. Dit is naar verwachting slechts het topje van de ijsberg. Gevreesd wordt dat het aantal alleen maar zal toenemen. Wij bepleiten meer aandacht voor dit probleem en organiseren voorlichtingsactiviteiten.

Financieel misbruik gebeurt op verschillende manieren. Meestal begint het 'klein', met het pinnen van wat extra euro's bij het boodschappen doen voor de dementerende moeder of buurman. Sluipenderwijs worden de bedragen groter en kan het zelfs leiden tot het leegroven van de bankrekening. Financiële uitbuiting vindt voor het grootste deel plaats in de eigen familie- of kennissenkring. Dat maakt het taboe alleen maar groter, want wie durft hier nu over te beginnen?

De Unie KBO vindt het belangrijk dat iedereen zo lang mogelijk zelfstandig bankiert. Dat maakt de kans op financiële uitbuiting kleiner. Om de drempels van het digitaal bankieren weg te nemen is de Unie KBO in gesprek met ABN Amro. Het doel is om een handleiding uit te brengen waarmee iedereen uit de voeten kan en leert om digitaal te bankieren.

Als dat echt niet meer lukt en mensen de bankzaken toch gaan uitbesteden, voorzien de bank en wij de mensen graag van veiligheidstips. Zo kan de klant de limiet van de gevolmachtigde verlagen. Of de gevolmachtigde alleen toegang geven tot de betaalrekening en niet tot de spaarrekeningen.

De Unie KBO pleit ervoor om de succesvolle campagne 'Ouderen in veilige handen' voort te zetten. De voorlichters zijn opgeleid om ouderen goed te informeren over de verschillende vormen van ouderenmishandeling, waaronder financiële uitbuiting. De Unie KBO heeft samen met andere ouderenorganisaties de afgelopen jaren meer dan 600 voorlichtingsbijeenkomsten gehouden over het thema ouderenmishandeling, waarbij zo'n 20.000 mensen zijn bereikt. "Bewustwording en (h)erkenning van dit probleem was het doel", aldus directeur Manon Vanderkaa. "Wij pleiten nu voor een vervolgstap waarbij de nadruk ligt op ontspoorde zorg en financiële uitbuiting."

Meer informatie

- Eind maart bespreken de politici in de Kamer of de campagne een vervolg krijgt.
- U kunt nog altijd een beroep doen op de voorlichters; zij komen graag de informatie overdragen en gaan met de aanwezigen in gesprek.
[Klik hier voor meer informatie over onze voorlichting](#)
- Directeur Manon Vanderkaa zat op 14 maart bij De Stamtafel van RTV discuss. U kunt dit terugkijken op www.rtvdiscus.nl, onder 'uitzending gemist'.
- [Lees hier het artikel over ouderen en financiële uitbuiting in de regionale kranten \(5 maart 2015, pdf\)](#)

Veiligheidsmonitor 2014: wat zijn de cijfers voor ouderen?

Onlangs verscheen de Veiligheidsmonitor van het CBS. Volgens dit onderzoek daalt de criminaliteit en de gevoelens van onveiligheid. Bij ouderen is de daling helaas minder

dan bij andere leeftijdscategorieën. Wel nemen ouderen meer preventieve maatregelen dan jongeren.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) brengt de Veiligheidsmonitor uit. De monitor is een jaarlijks terugkerende grootschalige enquête, waarin zaken als veiligheidsbeleving, slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit en preventiegedrag worden onderzocht. Volgens de laatste Monitor voelt 36% van de Nederlanders zich wel eens onveilig. Dat is een lichte daling ten opzichte van 2013. Bij ouderen is de daling minder groot. Dit geldt ook voor het aantal slachtoffers van criminaliteit: bij ouderen daalt dit aantal helaas minder hard. Ouderen nemen wel meer preventieve maatregelen dan jongeren. Zo neemt 62% van de ouderen waardevolle spullen mee uit de auto, 54% laat het licht 's avonds branden bij afwezigheid.

Elk slachtoffer is er één te veel en moeten we zien te voorkomen. Daarom werkt de Unie KBO samen met het ministerie van Veiligheid aan voorlichting over maatregelen die ouderen zelf kunnen nemen om criminaliteit en ongevallen te voorkomen. De veiligheidsvoorlichters van de KBO kunnen u alles vertellen over deze maatregelen.

- Wilt u een bijeenkomst organiseren over veiligheid of een veiligheidsadviseur bij u thuis uitnodigen? Neemt u dan contact op met de Unie KBO, tel. 073-6 1234 75 of [per e-mail](#).
- Wilt u het gehele CBS-rapport lezen? [Klik dan hier](#)

Oproep: mag uw verhaal in de media?

Regelmatig benadert de pers ons over onderwerpen die ouderen aangaan. Daar zijn wij blij mee; wij staan journalisten altijd graag te woord. De pers wil echter steeds vaker ervaringen van de ouderen zelf horen. Zonder deze 'verhalen uit de praktijk' gaat een uitzending of publicatie soms niet door. Dat is een gemiste kans om belangrijke onderwerpen voor senioren – denk aan zorg, veiligheid, koopkracht, digitalisering – over het voetlicht te krijgen.

Daarom zoeken wij mensen die hun verhaal willen doen voor de radio, TV of schrijvende pers. Journalisten vragen vaak om voorbeelden van ouderen die een misstand meemaken (wegvallen van zorg) of slachtoffer waren van een overval, babbeltruc of beroving.

Bent u of kent u zo'n persoon? Dan wil de afdeling Communicatie graag met u spreken. Wij zijn te bereiken via communicatie@uniekbo.nl of tel. 073 – 6123475.

Mocht het tot uitzending of publicatie komen, dan zorgen wij voor een goede begeleiding. Uiteraard wordt met uw verhaal zorgvuldig omgegaan.

'Crisisteam' voor Belastinginvullers

De afgelopen weken waren er problemen bij de digitale systemen voor belastingaangifte. Wij kaartten dit aan bij de Belastingdienst. Ook hebben we een crisisteam in stelling gebracht om onze vrijwillige belastinghulpers te ondersteunen.

De storingen bij de Belastingdienst zijn inmiddels verholpen. Toch blijken nog veel van onze invullers met vragen te zitten. De meeste vragen betreffen de nieuwe werkwijze (met eHerkenning). Door het grote aantal vragen hebben we besloten om onze capaciteit tijdelijk fors uit te breiden totdat de meeste vragen beantwoord zijn. We hebben daartoe een 'crisisteam' in stelling gebracht.

Vrijwillige belastinginvullers kunnen ons team bereiken via de [Belastingservice mailbox](#).

De invullers kunnen ook bellen met de crisislijn; op maandag-, dinsdag-, woensdag- en vrijdagmiddag tussen 13.00 - 16.00 uur. Dat kan via de Belastingservice Ouderenbonden, tel. 0900 – 040 1437.

Unie KBO wil meer invloed op zorgverzekeraars

De Unie KBO wil dat ouderen meer invloed krijgen op het beleid van de zorgverzekeraars. Het is een groeiende groep verzekerden met specifieke wensen en belangen. Samen met een aantal andere ouderenorganisaties stuurden wij een brief hierover aan minister Schippers.

Uit een onlangs door de minister geformuleerd standpunt blijkt dat de minister bereid is om de invloed van verzekerden op de verzekeraar te vergroten. De Unie KBO juicht dit toe. Door de ontwikkelingen in de zorg is de rol van de zorgverzekeraar steeds prominenter geworden. Alle reden om juist nu de vertegenwoordiging - die bevoegdheden moet krijgen om invloed op de zorgverzekeraar uit te oefenen - goed te gaan regelen.

Van gedachten wisselen

In de brief bieden wij aan om met de minister van gedachten te wisselen over het concretiseren van de inspraak als het om de ouderen gaat. "Ouderen zijn namelijk een significant en steeds maar groeiend bestanddeel van de zorgverzekerden. Ze hebben bovendien zeer specifieke belangen op dit terrein", aldus Unie KBO-directeur Manon Vanderkaa.

- [Lees hier de brief aan die we aan de minister stuurden](#)
-

Werkt u mee aan gezondheid ouderen? Vul de vragenlijst in!

De Unie KBO neemt deel aan Fit4Work, een internationaal project. Doel is preventie van fysieke en mentale stress en chronische ziekten. Wilt u ons helpen om de gezondheid en technische kennis van ouderen te inventariseren? Vul dan de vragenlijst in of stuur 'm door!

Fit4Work ontwikkelt ICT-toepassingen die ouderen ondersteunen in hun gezondheid. Het project richt zich op werkenden, zowel betaald als vrijwillig, in de leeftijd van 50-75 jaar. De Unie KBO werkt mee aan dit Europese project, omdat we vinden dat ouderen (als gebruikers) al vroeg betrokken moeten worden bij technische ontwikkelingen.

Via de vragenlijst inventariseren we de gezondheid, belasting en technische kennis van ouderen.

- De vragenlijst is [hier](#) te vinden. Het invullen neemt ongeveer 10 minuten in beslag en helpt het onderzoek verder. Alvast veel dank!